కథా కౌముది

బకుడు

వేగుళ్ళ కోటేశ్వరరావు

మండపేట నుంచి కపిలేశ్వరపురం వెళ్లే దారిలో, మండపేటకు 5 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న గ్రామం పేరు వల్లూరు. ఆ ఊరి మెయిన్ రోడ్డుకు కుడివైపున పెద్ద చెరువు, సత్రవు సావిడి. ఆ సత్రవు సావిడి పక్కనే చెరువులోకి ఉన్న 'దూళ్ల రేవు'కు ఎదురుగా రోడ్డుకు ఎడమ పక్క ఒక తాటాకు సావిడిలాటి పాక. ఆ పాకలో ఉన్న హోటలు పేరే 'షరాబు హోటలు'. షరాబులంతా దాన్ని 'షరాబుగాడి హోటల'ని, గరీబులంతా 'షరాబుగారి హోటల'ని, మిగతా వాళ్లంతా 'షరాబు హోటల'ని పిలిచేవారు. సుమారు మూడువేల జనాభా ఉన్న ఆ ఊరికి ఈ హోటలు పెద్దదనే చెప్పుకోవాలి. వల్లూరు, అంగర రోడ్డుకి కాలేరు రోడ్డుకి, జంక్షనవడంవల్ల ఈ హోటలుకి గిరాకీ బాగానే ఉండేది. ఈ హోటలు యజమాని అసలు పేరేమిటో తెలియదుగాని అందరూ అతన్ని షరాబు అని పిలిచేవారు. ఆ పేరే హోటలు పేరు కూడా. నల్లగా, బొద్దుగా, కాకి నిక్కరు, మోచేతులవరకు మడతపెట్టిన తెల్ల పొడుగు చేతుల చొక్కాతో ఉండేవాడు. షరాబు కోమటి, వ్యాపార దక్షత కలవాడు. దానికి తోడు హోటల్లో రుచికరమైన వంటకాలుండడంతో వ్యాపారం మూడు పువ్వులు ఆరు కాయల్లా ఉండేది. ఈ హోటల్లో షరాబు గారితోపాటు ఆయన మేనల్లుళ్లిద్దరూ, మరో ఇద్దరు పనిమనిషులు పనిచేసేవారు. షరాబుగారుంచుకున్న చాకలావిడ అప్పుడప్పుడు, అంటే చాకిరేవు లేనప్పుడు, చలవ చెయ్యాల్సిన బట్టలు లేనప్పుడు, వచ్చి వీరికి సాయపడుతుండేది.

షరాబు హోటలు తెల్లవారక ముందే తెరుచుకుని సాయంత్రం చీకటి పడిన తర్వాత మూత పడేది. ప్రొద్దుట్నించి మధ్యాహ్నం వరకు ఇడ్లి, గారె, పెసరట్టు, పుల్లట్టు లాంటి టిఫిన్లు, కాఫీ టీలు దొరికేవి. మధ్యాహ్నం నుంచి సాయంత్రం వరకు పకోడీ, మిరపకాయ బజ్జి, అరటికాయ బజ్జి లాంటి చిరుతిండ్లు కాఫీ టీలతోపాటు దొరికేవి. భోజన సదుపాయం లేదు. హోటలుకు ఒక మూల రోడ్డు వైపుకు తెరచుకుని మిఠాయి దుకాణం కూడా ఉండేది. ఇందులో ఎక్కువగా బెల్లం స్వీట్లు, కొన్ని పంచదార స్వీట్లు, కారప్పూస, కారా బూంది, జంతికలు లాంటి 'స్నాక్స్' ఉండేవి. షరాబుగారి రెండో మేనల్లుడు వేసే మసాలాగారెలు చాలా స్పెషలు. మిఠాయి దుకాణంలో బెల్లం మిఠాయి అచ్చు, కజకజ్జం, బెల్లం కొమ్ములు ఎక్కువగా అమ్ముడయ్యేవి. దేవళ్ల సూరన్నగారు పేకాటకు వెళుతూ 'పదలం' బెల్లం మిఠాయి కొనుక్కుని వెళ్లి, పేకాడుతున్నంతసేపూ ఎవరికీ కొంచెం ముక్కగూడా పెట్టకుండా ఒక్కడే తినేసేవాడని చెప్పుకునేవారు. హోటల్లో అన్ని వంటకాలు చాలా రుచిగా ఉండేవి. దోరగా కాలి గోధుమ, పసుపు పచ్చ, ఆకు పచ్చ రంగుల కలయికతో ఉండే పెసరట్టు మరీ రుచిగా ఉండేది. పెసరట్టు మధ్యలో ఉంచిన, పసుపు గణేశుడి ఆకారంలో ఉన్న, వెన్న ముద్ద నోరూరించేది. హోటలు ఖాతాదారుల్లో పెసరట్టు అభిమానులే ఎక్కువ. దాని తరువాత స్థానం ఇడ్లిది. తెల్లగా, పళ్లూడిన విష్ణుచక్రం మధ్యలో ఉబ్బినట్టుగా, ఉండే రెండిడ్లిలు ప్లేటు మధ్యలోను, ప్లేటు పైభాగంలో కాషాయం రంగులో ఉన్న ఉల్లి చట్నీ, కింద భాగంలో ఆకుపచ్చ రంగులో ఉన్న పుదీనా చట్నీ వేసిస్తే చూడ్డానికి మూడు రంగుల భారత పతాకంలా

ఉండేది. షరాబు దేశభక్తుడు, కాస్త కళాపోషకుడు కావడం మూలాన్న అప్పుడప్పుడు, అంటే స్వాతంత్ర దినం, రిపబ్లిక్కుడే వంటి రోజుల్లోనూ, పండగలకూ, ఇడ్లి మధ్య పైభాగంలో చక్రంలా కోసిన టమాటో ముక్క అద్దేవాడు. అది జెండాపై ఉండే ధర్మచక్రం అని కష్టమర్లందరికి చెప్పేవాడు.

ఆ రోజుల్లో ఇళ్లల్లో ఎవరూ టిఫిన్లు తినేవారు కాదు. కొన్ని ఇళ్లల్లో మాత్రం అప్పుడప్పుడు కాఫీ తాగేవారు. పొలానికి ముంతలు పట్టికెళ్ళినా, ఇంట్లో తిన్నా చద్దన్నాలే. హోటలుకెళ్ళి తిని రావడమంటే మడిబట్ట కట్టుకుని 'మైల'వాడింటికెళ్లి తినొచ్చినంత ఘోరం. ఆడవాళ్ళసలు వెళ్లేవారు కాదు. చిన్నపిల్లలైతే గుమ్మంలోంచో కిటికీలోంచో చూసి ఆనందించేవారు తప్ప లోపల అడుగు పెట్టేవారు కాదు. అంచేత కష్టమర్లందరూ ఊళ్ళోవాళ్ళు, ఊరిమీదుగా ప్రయాణంచేసేవాళ్ళు ఐన మగవాళ్ళు మాత్రమే. ఈ హోటల్లో తినేవాళ్లలో అన్ని కులాలవారు, జాతులవారు ఉన్నారు. జంధ్యం వేసుకున్న వాళ్లలో కొందరు ఎవరైనా చూస్తారనే భయంతో తెల్లవారక ముందే వెళితే, మరికొందరు ధైర్యంగా అన్ని టైములలోను వెళ్లేవారు. వల్లూరు ఎలిమెంటరీ స్కూల్లో పనిచేసే, ముక్కుపొడి పీల్చే అలవాటు ఎక్కువగా ఉన్న, భట్టు మాస్టారికి ముక్కుపొడి లేకపోయినా ఫరవాలేదుకాని, షరాబు హోటల్లో ప్రొద్దుటే కాఫీ తాగకపోతే మాత్రం పాఠాలు సరిగా చెప్పలేకపోయేవాడు. కొందరికి కొన్ని 'మంచి' చెడ్డ అలవాట్లు. వడ్డా సూరన్న గారి కొట్లో ప్రతీరోజూ తప్పకుండా గోలీసోడా తాగేవారిదీ, కిళ్ళీ వేసుకునేవారిదీ కూడా ఇదే పరిస్థితి. ఊరి శివాలయంలోని పూజారి శివరుద్రయ్య గారు కూడా ఈ హోటలుకెళ్ళని రోజు పూజ అన్యమనస్కంగానే చేసేవారు. ఆయుర్వేదం మందిచ్చే 'గఫూర్' గారి నాలుగో అబ్బాయి 'ఘని' ఇంజన్లు బాగుచెయ్యడంలో పేరున్నవాడు. ఇంజను రిపేరీకెళ్లే ముందు తప్పనిసరిగా షరాబు హోటల్లో పుల్లట్టు తినెళ్ళేవాడు. వీరన్న గారి దత్తుడు రామారావు ప్రతిరోజూ లేవగానే మొహమైనా కడుక్కోకుండా హోటలుకు పరిగెట్టి కాఫీ తాగొచ్చి తరవాత కాలకృత్యాలు తీర్చుకునేవాడు. తిరిగి ఇంటికొచ్చి ఆ కార్యక్రమం అయిందనిపించి మళ్ళీ హోటలుకెళ్ళి పెసరట్టు తినొచ్చేవాడు. ఇంకేపనయినా ఇవైంతర్వాతనే. ఇలా చెప్పుకుంటూపోతే చాలా ఉన్నాయి. యరమాటి బుల్లబ్బాయికి కొత్తగా పెళ్ళయ్యి, ఆ ఊళ్ళోనే ఉన్న అత్తారింట్లో 'మనుగుడుపు' తింటున్నాడు. అత్తగారు బాగానే వండిపెడుతున్నా, అలవాటు మానలేక, చాలా తరచుగా షరాబు హోటలుకెళ్ళి తనకిష్టమైన ఇడ్లి తినొస్తున్నాడు. బుల్లబ్బాయికి పెదనాన్న కొడుకు, దత్తుడు రామారావుకి స్నేహితుడు ఐన వెంకటరావు అప్పుడప్పుడు హోటలుకెళ్ళి నచ్చిన టిఫిను తినే చాలామందిలో ఒకడు.

ఒకరోజు దత్తుడు, బుల్లబ్బాయి, వెంకటరావు హోటల్లో ఎదురెదురుగా కూర్చుని టిఫిన్ తింటుండగా వెంకటరావు

"ఉరేయ్ బుల్లబ్బాయ్ కొంచెం 'బేగి' తిను. ఇయ్యాల కాలవవతల పొలంలో పనికి మనుషుల్ని రమ్మన్నాను. ఇద్దరం పోయి చూసొద్దాం" అన్నాడు.

బుల్లబ్బాయి "సరే" అని ప్లేటులో ఇడ్లి కొంచెం వేగంగా తినడం మొదలెట్టాడు.

ఇంతలో దత్తుడు బుల్లబ్బాయి మొహంలోకి చూసి

"ఉరే నువ్వు బాగా తింటావని, తిని 'అరాయించు'కుంటావని ఊళ్ళో నీకు పేరుందిగదా; నీకు ఇడ్లిలంటే ఇష్టంగదా; ఎన్ని ఇడ్లిలు తినగలవురా" అని ఆరా తీసాడు.

దానికి బుల్లబ్బాయి "ఆ మహా అయితే ఇరవొయ్యో, పాతికో తినగలను" అని సమాధానమిచ్చాడు.

"ఓ వంద తినరా పందెం కడతాను" అన్నాడు దత్తుడు.

"నువ్వే పందెంగట్టినాగాని వంద ఇడ్లిలు తినే మొనగాడు ఈ ఊళ్ళో కాదుగదా, చుట్టుపక్కల ఊళ్లల్లోకూడా ఎవడూ లేడు".

"సరే ఎనభై తినరా, వంద రూపాయలు పందెం"

"నువ్వంద రూపాయలు పందెం అంటే ముప్పై తింటాను"

"అరవై"

"ఆఖరుమాట నలభై"

పందెం అక్కడ ఆగిపోయేలా కనిపించింది. ఇదంతా ఉత్సాహంగా వింటున్న మిగిలిన కస్టమర్లలో ఒకడు పందెం నీరుకారిపోగూడదని "ఇద్దరి మాటా కాదు, యాభైకి ఖాయం చేసేయండెహె" అని తుని తగవు తీర్చేడు.

"నేనొప్పుకుంటాను" అన్నాడు దత్తుడు.

"నేనూ ఒప్పుకుంటాను" అన్నాడు బుల్లబ్బాయి.

దత్తుడు జేబులోంచి వంద రూపాయల నోటు తియ్యడం చూసిన బుల్లబ్బాయి "నా దగ్గరుప్పుడ్డబ్బుల్లే"వన్నాడు.

వెంకటరావు బుల్లబ్బాయికి అన్న వరస, దత్తుడు రామారావుకి మంచి స్నేహితుడు అవడంవల్ల అతను మధ్యవర్తిగా ఉండడానికి ఇద్దరూ ఒప్పుకున్నారు. ఈ మధ్యవర్తి చెయ్యవలసిందేమిటంటే ఓడిపోయినవాడి దగ్గరనుంచి డబ్బులు వసూలు చేసి వంద రూపాయలు నెగ్గిన వాడికి, ఇడ్లి బిల్లు షరాబుకి ఇవ్వడం; యాభై ఇడ్లిలు, చట్నీ సరిగ్గా ఉన్నాయో లేదో చూడ్డం, పందెంలో ఉన్న రెండు పార్టీలకు ఏవైనా చిన్నా చితకా గొడవలొస్తే తీర్పు చెప్పడం.

ఇదంతా కేష్ కౌంటరులో కూర్చుని చెవులు నిక్కించి వింటున్న షరాబు వెంకటరావు పిలవడంతో టేబులు దగ్గరకొచ్చాడు. వెంకటరావు అడిగాడు "యాభై ఇడ్లిలు రెడీ చేయగలవా"?

"ఓ, నానబెట్టిన మినుములున్నయ్, రుబ్బించేస్తాను. కాకపోతే రెండు మూడు రకాల చెట్నీలు చేయించలేను. కొబ్బరి, సెనగలూ ఉన్నాయ్. వాటితో ఒక చట్నీని చేయిస్తాను" యాభై ఇడ్లిల బేరం వస్తోందనే ఉత్సాహంతో చెప్పాడు షరాబు.

"ఒకటే చెట్నీయా" గునిసాడు బుల్లబ్బాయి. "సరేలే" అన్నాడు చివరికి.

పనివాడు పిండి రుబ్బడం, చాకలావిడ పక్క రుబ్బురోట్లో చట్నీ రుబ్బడం మొదలెట్టారు.

హోటల్లో కస్టమర్లందరూ బయటికి వెళ్లకుండా ఈ పందెం చూడాలనే పట్టుదలతో లోపలే కూర్చున్నారు. ఈ పందెం విషయం హోటలు బయటికి పొక్కడంతో కొందరు బయట వాళ్ళుకూడా వచ్చారు. మొత్తానికి పాక కిక్కిరిసిపోయింది.

"మద్దిలో మంచినీళ్లు తాగొచ్చా" అమాయకంగా అడిగాడు పక్క బెంచి మీద కూర్చున్న కాశీ.

"ఉరే కాశీగా నీకీ 'ఏసకటం' ఎప్పుడు పోద్దిరా. యాభై ఇడ్లిలు మంచినీళ్లు తాక్కుండా ఏ యెదవైనా తినగలడ్రా" అన్నాడు చిరాగ్గా బుల్లబ్బాయి.

"పందెం మద్దిలో మీ ఇద్దరికీ గొడవ రాకూడదని, ముందే ఓ మాటనుకుంటే మంచిదని" నసిగాడు కాశీ.

"మంచినీళ్లు తాగొచ్చు" అన్నాడు దత్తుడు ఉదారంగా.

ఈలోగా ఇడ్లిలు, చట్నీ తయారయ్యాయి. వెంకటరావు దగ్గరుండి యాభై ఇడ్లిలు లెక్కపెట్టించి ఒక బేసినులోను, యాభై గరిటల చట్నీ ఒక గిన్నెలోను వేయిచుకుని షరాబు గారి మేనల్లుడుతో టేబులు మీద పెట్టించాడు. ఒక జగ్గుతో మంచినీళ్లు, ఒక ప్లేటు, ఒక గ్లాసు టేబులు మీదకొచ్చాయి.

"యాభై ఇడ్లిలు ఎంత టైములో తినాలి?" మళ్ళీ జనాంతికంగా అనుమాన పడ్డాడు కాశీ.

"ఉరేయ్ 'నెలతక్కువెదవా' మాకింకేవీ పనుల్లేవనుకుంటన్నావేంటిరా ఇక్కడే కూర్చుని ఇడ్లిలు తినడాన్కి. అక్కడ పొలంలో బోల్డంత పని పెట్టుకున్నాంరా. వాడు వరసగా తింటాళ్ళే. నేనున్నాగా చూసుకోడాన్కి. నువ్వు నోర్మూస్కుని కూకో" విసుక్కున్నాడు వెంకటరావు.

బుల్లబ్బాయి ప్లేటు ముందుకు లాక్కుని బేసినులోని ఇడ్లిలు, గిన్నెలోని చట్నీ వేసుకుని తినడం మొదలెట్టాడు. ఒకదాని తరవాతొకటి తాపీగా, ఒకే స్పీడులో, వంచిన తలెత్తకుండా, ఏమాత్రం భుక్తాయాసం లేకుండా తింటున్నాడు. మధ్య మధ్యలో జగ్గులోని మంచినీళ్లు గ్లాసులోకి వంచుకుని తాగుతున్నాడు. చుట్టూవుండి చూస్తున్న వాళ్లంతా కాళ్ళు చేతులు కదపడం మర్చిపోయారు. నోరు మెదపటం మరిచిపోయారు. కళ్లప్పగించి బుల్లబ్బాయి చేతివంక నోటివంక చూస్తూ కూర్చున్నారు. బుల్లబ్బాయి చివరగా యాభైయ్యో ఇడ్లి తిని ఓ గుక్కెడు మంచినీళ్లు తాగి వంగిన తలెత్తాడు. ముఖంలో విజయ గర్వం, గెలిచాననే తృప్తి. కళ్ళల్లో ఇడ్లిల్లాంటి తెల్లటి మెరుపు. చూస్తున్న జనంలో ఒక్కసారిగా కదలిక వచ్చింది. “బుల్లబ్బాయి గెలిచాడు, యాభై ఇడ్లిలు తినేసాడు” అని ఒక్కసారిగా అరవడం మొదలెట్టారు. ఆ అరుపులతో పాక దద్దరిల్లుతుండగా, దత్తుడు ఒకసారి బేసినిలోకి, చట్నిగిన్నెలోకి తొంగిచూసి "కుదర్దు" అని అరిచాడు. ఈ అరుపు విన్న జనం వాళ్ళ అరుపులు మానేసి విస్తుపోయి చూస్తున్నారు.

"చట్నీ ఉంచేసాడు. మొత్తం తినలేదు" అన్నాడు దత్తుడు పందానికి మెలిక పెట్టే ఉద్దేశంతో.

బుల్లబ్బాయి ముఖంలో చెప్పలేనంత కోపం. కళ్ళు చట్నీ రంగులోకి మారాయి.

"ఇదేం బాలేదు" అన్నాడు బుల్లబ్బాయి.

"చట్నీ బావున్నా, బాగోపోయినా తినాల్సిందే" అన్నాడు దత్తుడు ఓడిపోతున్నానన్న ఉక్రోషంతో.

"నేను బాలేదన్నది చట్నీ కాదు, నువ్వు పెట్టిన మెలిక" అన్నాడు బాధతో బుల్లబ్బాయి.

జనమంతా "ఇది అన్నాయం, ఇది అన్నాయం" అని అరవడం మొదలెట్టారు.

మధ్యవర్తిగా ఉన్న వెంకటరావు ఏదో చెప్దామని నోరు విప్పేలోపల, బుల్లబ్బాయి గ్లాసులో కొద్దిగా మిగిలిన నీళ్లు తాగేసి, గిన్నెలో మిగిలిపోయిన చట్నీ గ్లాసులోకి వంచుకుని, గ్లాసెత్తి గడగడా తాగేశాడు.

జనమంతా రెట్టించిన ఉత్సాహంతో "బుల్లబ్బాయి జిందాబాద్" అని మళ్ళీ అరవడం మొదలెట్టారు. ఉత్సాహవంతులైన నలుగురు కుర్రాళ్ళు ముందుకొచ్చి బుల్లబ్బాయిని భుజాలపై ఎత్తుకుని పైకి లేపేశారు. వాళ్ళు కిందకు దించగానే, దత్తుడు బుల్లబ్బాయిని కావిలించుకొని "నువ్విట్టి కబుర్లోడివి కాదురా, మంచి గట్టోడివిరా" అని జేబులోంచి వంద రూపాయల నోటు తీసి బుల్లబ్బాయి జేబులో పెట్టేసాడు.

వెంకటరావు ఆనందానికి అంతు లేదు. తమ్ముడి గెలుపు అతనికి గర్వంగా ఉంది. బుల్లబ్బాయి వంక చూసి "నువ్వింటికెళ్ళు, నేను మాఇంటికెళ్లి ఓ పదినిమిషాల్లో మీ అత్తారింటికొత్తాను. నువ్వు రాగలిగితే ఇద్దరం కలిసి పొలవెళ్దాం" అన్నాడు.

బుల్లబ్బాయి సంతోషంతో తాపీగా నడచుకొంటూ అత్తరింటికెళ్లిపోయాడు.

ఓ పావుగంటయింతరవాత వెంకటరావు సైకిలుమీద బయలుదేరి బుల్లబ్బాయి అత్తారింటికెళ్ళాడు, అతన్ని పొలం పిలుచుకెళదామని. ఇంటరుగుమీద బుల్లబ్బాయి బావమరిది తోటి పిల్లలతో ఆడుకుంటుంటే "మీ బావ పొలవస్తాడేమో అడగరా" అన్నాడు వెంకటరావు. బుల్లబ్బాయి బావమరిది లోపలికెళ్ళొచ్చి "మా బావకింకో పదినిమిషాలు పడద్దంట" అని చెప్పాడు.

"లోపలేంజేత్తన్నాడ్రా మీ బావ"

"చద్దన్నం తింటన్నాడు"

" ఆ..............!!" ఆశ్చర్యపోయాడు వెంకటరావు. ★★★

COMMENTS